ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχολή Επιστημών Υγείας
Τμήμα Εργοθεραπείας

Occupational Therapy

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πτολεμαΐδα 2022

Πίνακας περιεχομένων

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 3
1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ 4
1.1 Στόχος της Πτυχιακής Εργασίας 4
1.2 Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΕ) στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) 4
1.3 Πλαίσιο Συνεργασίας – Διαδικασία εποπτείας 5
1.3.1 Ρόλος του καθηγητή 5
1.3.2 Υποχρεώσεις του φοιτητή 5
2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5
2.1 Ευθύνες διδασκόντων - Διαδικασία ανάθεσης 5
2.2 Εκπόνηση - Αλλαγές 6
2.3 Συγγραφή - Εξέταση 6
3. ΑΡΧΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8
3.1 Γενικές αρχές Συγγραφής 8
3.2 Σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα 9
3.3 Σχετικά με τη σημασία της λογοκλοπής 9
3.4 Έκταση πτυχιακής εργασίας 10
4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 10
4.1 Κριτήρια Αξιολόγησης 10
4.2 Ενδεικτική αξιολόγηση εργασιών 11

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας (ΠΕ) είναι μια διαδικασία που έχει ιδιαίτερη συμβολή στην επιστημονική κατάρτιση. Οι φοιτητές που επιλέγουν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία δεν μένουν μόνο στην επιστημονική γνώση που απέκτησαν στη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν πώς παράγεται και διαχέεται αυτή η γνώση. Η εμπειρία αυτή αποσκοπεί στο να εγείρει το ενδιαφέρον για την επιστημονική έρευνα και την επιθυμία για τη συνέχιση των σπουδών.

Στο παρόν κείμενο περιγράφεται η διαδικασία ανάθεσης, εκπόνησης, παρουσίασης και αξιολόγησης της ΠΕ του Τμήματος Εργοθεραπείας, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Βασικές οδηγίες για την διαδικασία συγγραφής της ΠΕ, αναφορά στις βασικές αρχές του επιστημονικού λόγου, στη δομή και μορφοποίησης της επιστημονικής εργασίας καθώς και σε ζητήματα χρήσης των πηγών, λογοκλοπής και βιβλιογραφίας, δίνονται στον Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας του Τμήματος.

Η ΠΕ αφορά στη διενέργεια μιας αυτοτελούς ερευνητικής μελέτης η οποία ο φοιτητής έχει σημαντικό, ενεργό ρόλο, επιλέγει το θέμα, εκτελεί την έρευνα, συγγράφει και παρουσιάζει τα αποτελέσματα. Ο επιβλέπων καθηγητής έχει το επικουρικό καθήκον να συμβουλεύει και να κατευθύνει σύμφωνα με την εμπειρία και τις επιστημονικές του γνώσεις. Ο φοιτητής επιλέγει με ποιον τρόπο θα τα εφαρμόσει. Για τον λόγο αυτό, στο παρόν κείμενο ο φοιτητής που εκπονεί την ΠΕ αναφέρεται και ως «συγγραφέας».

Θέματα ερμηνείας του παρόντος κανονισμού εκπόνησης Πτυχιακών Εργασιών κατά την εφαρμογή του, καθώς και θέματα που δεν καλύπτονται από αυτόν θα αντιμετωπίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Στον παρόντα κανονισμό, η χρήση του αρσενικού γένους στις προσδιοριστικές αναφορές προσώπων γίνεται αποκλειστικά και μόνο για την απλούστευση της διατύπωσης. Όπου αναφέρονται οι λέξεις «φοιτητής», «καθηγητής» και «συγγραφέας», εννοείται κάθε άνθρωπος που κατέχει συγκεκριμένη θέση ή φέρει ορισμένη ιδιότητα, ανεξαρτήτως του φύλου του.

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1.1 Στόχος της Πτυχιακής Εργασίας

Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ) αποτελεί πρόκληση για τους τελειόφοιτους φοιτητές του Τμήματος Εργοθεραπείας, να αξιοποιήσουν και να εμπεδώσουν, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε ερευνητικό επίπεδο, τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι φοιτητές, με την καθοδήγηση του επιβλέποντα καθηγητή αναμένεται να αποδείξουν ότι έχουν την ικανότητα να αξιοποιήσουν τις γνώσεις αυτές, με στόχο την προώθηση και ανάπτυξη του επιστημονικού τρόπου σκέψης και διερεύνησης.

Η διαδικασία της εκπόνησης της ΠΕ παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να διερευνήσουν σε βάθος ένα θέμα που τους ενδιαφέρει, εφαρμόζοντας την αυστηρή, συστηματική και επιστημονική προσέγγιση. Ταυτόχρονα, μαθαίνουν να λειτουργούν και να εργάζονται μεθοδικά, χρησιμοποιώντας συνδυαστική σκέψη, προκειμένου να ολοκληρώσουν την εργασία τους. Η πτυχιακή εργασία αποτελεί μια προσωπική δημιουργία που καταδεικνύει τις μεθοδολογικές, συγγραφικές και ερευνητικές δεξιότητες του φοιτητή που την εκπόνησε.

Απώτερος σκοπός της ΠΕ είναι η ερευνητική μελέτη. Μια πτυχιακή εργασία έχει ως σκοπό να εξάγει και να παρουσιάσει συμπεράσματα, τα οποία δεν θα μπορούσαν να προκύψουν χωρίς τη συγκεκριμένη έρευνα.

Στα πλαίσια της εκπόνησης ΠΕ, ο φοιτητής αναμένεται:

- να ξεκινήσει από ένα ερώτημα που τίθεται ή από ένα πρόβλημα που υπάρχει
- να μελετήσει κριτικά τη σχετική βιβλιογραφία
- να οργανώσει την έρευνά του με βάση τη βιβλιογραφία και να σχεδιάσει κατάλληλη μεθοδολογία
- να εφαρμόσει τη μεθοδολογία, να συλλέξει ερευνητικά δεδομένα και να καταλήξει σε συγκεκριμένα αποτελέσματα
- να συνδέσει τα αποτελέσματα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, καταλήγοντας σε συγκεκριμένα συμπεράσματα και προτάσεις.

1.2 Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΕ) στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)

Η εκπόνηση ΠΕ δεν είναι υποχρεωτική και αποτελεί επιλογή του φοιτητή. Κάθε φοιτητής έχει τη δυνατότητα στο 8ο εξάμηνο των σπουδών του να επιλέξει το μάθημα επιλογής «Πτυχιακή εργασία» (ΕΘ804) και να εκπονήσει Πτυχιακή Εργασία σε αντικείμενο συμβατό με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Εργοθεραπείας.

Οι φοιτητές που επιλέγουν τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας απαλλάσσονται από την παρακολούθηση και εξέταση, δύο εκ των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων επιλογής βάσει των ECTS που προβλέπονται στο ΠΠΣ για το 8^{ο} εξάμηνο φοίτησης. Η Πτυχιακή Εργασία ισοδυναμεί με 9 ECTS και αντιστοιχίζεται με δύο από τα εξής τρία μαθήματα επιλογής:

1. Επαγγελματική Εκπαίδευση και αποκατάσταση ατόμων με αναπηρία (ΕΘ805)
2. Βιοϊατρική Μηχανική (ΕΘ806)
3. Οξειδωτικό στρες – Ασθένειες και προοπτική αποκατάστασης (ΕΘ807)

Δεν επιτρέπεται η έναρξη πτυχιακών εργασιών νωρίτερα από το 8^{ο} εξάμηνο, καθώς η ΠΕ αφορά σε φοιτητές που προσεγγίζουν την ολοκλήρωση των σπουδών τους και αποτελεί μάθημα του συγκεκριμένου εξαμήνου, με φόρτο εργασίας που αντιστοιχεί σε αυτό. Επιλογή ΠΕ από φοιτητές ανώτερων εξαμήνων επιτρέπεται εφόσον την έχουν συμπεριλάβει ή πρόκειται να τη συμπεριλάβουν στη σχετική δήλωση μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου.

Τα ερευνητικά θέματα των πτυχιακών εργασιών αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο, στη βασική έρευνα, στις εφαρμογές και στην επαγγελματική πρακτική της επιστήμης της Εργοθεραπείας.

1.3 Πλαίσιο Συνεργασίας – Διαδικασία εποπτείας

Η ΠΕ εκπονείται σε στενή συνεργασία και καθοδήγηση του φοιτητή από έναν επιβλέποντα, μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. ή ακαδημαϊκό υπότροφο ή διδάσκοντα με το Π.Δ. 407/80 του Τμήματος Εργοθεραπείας ή μέλη Δ.Ε.Π. / Ε.ΔΙ.Π. άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος.

Ο συνεπιβλέπων ενημερώνει και παρέχει διευκρινίσεις στον έκτακτο διδάσκοντα με βάση την εμπειρία του ενώ αναλαμβάνει την πλήρη επίβλεψη της ΠΕ σε περίπτωση λύσης της συνεργασίας του έκτακτου διδάσκοντα με το Τμήμα. Σε αυτήν την περίπτωση ο έκτακτος διδάσκων καλείται ως εξεταστής της ΠΕ. Αν μέλος ΔΕΠ έχει εκπαιδευτική άδεια μεγαλύτερη του εξαμήνου, δεν αναλαμβάνει την παρακολούθηση νέων ΠΕ και ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση προκειμένου να οριστούν αναπληρωτές επιβλέποντες για τις ΠΕ που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

Η κατανομή των ΠΕ ανάμεσα στους διδάσκοντες του τμήματος πρέπει να είναι αριθμητικά ισοβαρής. Ο αριθμός των ΠΕ ανά διδάσκοντα ορίζεται από τη Συνέλευση του τμήματος και οι διδάσκοντες δεν μπορούν να απορρίψουν την ανάληψη ΠΕ εφόσον έχουν αναλάβει λιγότερες ΠΕ από τον αριθμό αυτό ανά ακαδημαϊκό έτος.

1.3.1 Ρόλος του καθηγητή

Η εποπτεία της πτυχιακής εργασίας πραγματοποιείται καθ’ όλη τη διάρκεια της εκπόνησής της. Ο καθορισμός των συναντήσεων στα πλαίσια της εκπόνησης της ΠΕ γίνεται ύστερα από συνεννόηση μεταξύ καθηγητή και φοιτητή. Κατά την διάρκεια των αρχικών συναντήσεων, καταρτίζεται ένα γενικό σχέδιο για την πορεία της εκπόνησης της ΠΕ.

Ο καθηγητής συνεργάζεται με το φοιτητή σε τακτά χρονικά διαστήματα και ελέγχει το υλικό που έχει επεξεργαστεί ο φοιτητής. Ο επιβλέπων απαντά σε απορίες και δυσκολίες του φοιτητή και τον καθοδηγεί ως προς τον ερευνητικό σχεδιασμό και την ηθική δεοντολογία στη συλλογή των δεδομένων. Ο καθηγητής μπορεί να παρέμβει και να προτείνει διαρθρωτικές αλλαγές στα σημεία που κρίνει ότι είναι αναγκαίο. Τέλος, ο καθηγητής αποφαίνεται για την πορεία και την ολοκλήρωση της εργασίας.

1.3.2 Υποχρεώσεις του φοιτητή

Πέραν από τις τυπικές υποχρεώσεις του, ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να συνεργάζεται με τον καθηγητή, να ανταποκρίνεται στις υποδείξεις του και στις κατευθυντήριες οδηγίες, αλλά αναμένεται να αναπτύσσει πρωτοβουλίες στην πορεία της εργασίας. Θα πρέπει να ολοκληρώνει εμπρόθεσμα τις επιμέρους εργασίες, που έχουν συμφωνηθεί με τον καθηγητή. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της ΠΕ,ο φοιτητής υποβάλλει σταδιακά κείμενα εργασίας της πτυχιακής και ο καθηγητής προτείνει βελτιώσεις σύμφωνα με την επιστημονική πρακτική και τις οδηγίες συγγραφής, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή των κειμένων από τον φοιτητή.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1 Ευθύνες διδασκόντων - Διαδικασία ανάθεσης

Η επίβλεψη των ΠΕ αποτελεί υποχρέωση των διδασκόντων του τμήματος και οφείλουν να διευκολύνουν τους φοιτητές να εκπονήσουν ΠΕ με βάση τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα.

Ενδεικτικά θέματα και ερευνητικά πεδία των ΠΕ προτείνονται από τους διδάσκοντες στη Συνέλευση, κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος αμέσως μετά την έγκρισή τους. Ενθαρρύνονται οι φοιτητές να καταθέσουν στον υποψήφιο επιβλέποντα δικές τους ερευνητικές προτάσεις. Τα θέματα θα πρέπει να είναι σαφή και με εκτιμημένη χρονική διάρκεια εκπόνησης που θα επιτρέπει την ολοκλήρωση της ΠΕ σε ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Από το 7ο εξάμηνο σπουδών οι φοιτητές μπορούν να κάνουν διερευνητικές συζητήσεις με διδάσκοντες για την εκπόνηση ΠΕ. Εφόσον υπάρξει συμφωνία ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Αίτηση Ανάθεσης - Ανάληψης Πτυχιακής Εργασίας την οποία συνυπογράφει ο επιβλέπων καθηγητής. Η κατάθεση της Αίτησης μπορεί να γίνει μόνο μετά την ολοκλήρωση του 7ου εξαμήνου σπουδών, σε ημερομηνία που ορίζεται από τη Συνέλευση και ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Με την κατάθεση της Αίτησης ο φοιτητής αναλαμβάνει την υποχρέωση να δηλώσει το μάθημα της Πτυχιακής Εργασίας, στην προσεχή δήλωση μαθημάτων εαρινού εξαμήνου.

Κάθε ΠΕ είναι ατομική αλλά ο επιβλέπων μπορεί να ζητήσει και την ανάθεση ΠΕ σε ομάδα των δυο φοιτητών πριν την έναρξή της. Στην περίπτωση ομαδικών εργασιών (μέχρι 2 άτομα) απαιτείται η παρουσίαση μιας μόνο γραπτής έκθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι διακριτή η ατομική εργασία και συμβολή και των δύο φοιτητών τόσο κατά την εκπόνηση, όσο και κατά την παρουσίαση της εργασίας. Οι φοιτητές καταθέτουν από κοινού αίτηση ανάθεσης πτυχιακής, αλλά ξεχωριστή αίτηση παρουσίασης ώστε να βαθμολογηθούν ξεχωριστά.

2.2 Εκπόνηση - Αλλαγές

Κατά την εκπόνηση της ΠΕ, οι φοιτητές οφείλουν να τηρούν τους κανόνες δεοντολογίας, υγιεινής και ασφάλειας.

Τμήμα ή και ολόκληρο το ερευνητικό σκέλος μιας ΠΕ μπορεί να πραγματοποιηθεί εκτός του τμήματος, σε αναγνωρισμένου κύρους ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού (Πανεπιστημιακά Τμήματα, Ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα, κ.ά.). Για την εγκυρότητα του εν λόγω ιδρύματος αποφαίνεται η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση του επιβλέποντα.

Αλλαγή αντικειμένου ΠΕ μπορεί να γίνει εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι και μόνο κατόπιν αιτήσεως.
Το θέμα (τίτλος) της ΠΕ μπορεί να τροποποιηθεί, αλλά δεν επιτρέπονται σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με το δηλωθέν στην Αίτηση Ανάληψης Πτυχιακής Εργασίας. Σε περίπτωση που υπάρχει σημαντική απόκλιση οφείλει να αιτιολογηθεί κατά την εξέταση της ΠΕ.

Διακοπή της ΠΕ μπορεί να γίνει με σχετική αίτηση απαλλαγής του φοιτητή προς τη Συνέλευση του Τμήματος. Επίσης, διακοπή της ΠΕ μπορεί να προκαλέσει ο επιβλέπων, εφόσον διαπιστώσει ανεπαρκή επίδοση του φοιτητή. Ο φοιτητής που διακόπτει την ΠΕ υποχρεούται να ολοκληρώσει τα απαιτούμενα ECTS για τη λήψη πτυχίου, παρακολουθώντας τα δύο από τα τρία υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής του 8ου εξαμήνου.

Σε περίπτωση που η ΠΕ δεν ολοκληρωθεί και εξεταστεί μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού εξαμήνου από την ανάληψή της, ο φοιτητής καταθέτει αιτιολογημένη **Αίτηση Παράτασης** στη Γραμματεία, την οποία έχει ήδη συνυπογράψει ο επιβλέπων καθηγητής εφόσον είναι σύμφωνος.

2.3 Συγγραφή - Εξέταση

Η ΠΕ γράφεται και παρουσιάζεται στην ελληνική γλώσσα. Στην περίπτωση που ο φοιτητής εκπονήσει την ΠΕ κατά την διάρκεια προγραμμάτων κινητικότητας φοιτητών (π.χ. ERASMUS) σε αναγνωρισμένου κύρους ίδρυμα του εξωτερικού (Πανεπιστημιακό Τμήμα, Ερευνητικό Κέντρο, Ινστιτούτο, κ.ά.), η ΠΕ γράφεται στην Αγγλική γλώσσα και παρουσιάζεται στην Ελληνική στο τμήμα, όπου και αξιολογείται.

Η πτυχιακή εργασία υποβάλλεται προς εξέταση μόνο εφόσον εγκριθεί από τον επιβλέποντα στο σύνολό της. Το τελικό κείμενο ελέγχεται από αυτόν με τη χρήση του λογισμικού turnitin το οποίο χρησιμοποιείται για την ανίχνευση λογοκλοπής. Η πρώτη σελίδα του Text-only Report, αναφέρει το ποσοστό λογοκλοπής, που πρέπει να είναι σύμφωνο με το ποσοστό που ορίζεται από το Τμήμα και είναι: 18%. Με την ολοκλήρωση της εργασίας, ο φοιτητής θα πρέπει να καταθέσει στη Γραμματεία του τμήματος, **Αίτηση για Εξέταση**. Η πρώτη σελίδα του Text-only Report, παραδίδεται υποχρεωτικά κατά την κατάθεση της αίτησης εξέτασης στη Γραμματεία.

Οι εξετάσεις/παρουσιάσεις των ΠΕ γίνονται σε ημερομηνίες που αποφασίζονται από το τμήμα και ανακοινώνονται ηλεκτρονικά από την Γραμματεία στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η παρουσίαση της ΠΕ γίνεται στις εγκαταστάσεις του τμήματος από επιτροπή εξέτασης αποτελούμενη από τρεις εξεταστές ένας από τους οποίους είναι οπωσδήποτε ο επιβλέπων. Οι εξεταστές προτείνονται από τον επιβλέποντα, σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο και την ερευνητική τους εμπειρία σε σχέση με το θέμα της ΠΕ. Ο επιβλέπων έχει τη δυνατότητα να προσκαλέσει στην επιτροπή εξέτασης διδάσκοντες του Τμήματος ή ερευνητές άλλων ιδρυμάτων του εσωτερικού ή και του εξωτερικού, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Η παρουσίαση ΠΕ είναι ανοιχτή διαδικασία, προσφέρει σε όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου, επιστημονική γνώση και εμπειρία και για αυτόν το λόγο, συνιστάται η παρακολούθηση των παρουσιάσεων, ιδιαιτέρως στους τελειόφοιτους φοιτητές που βρίσκονται πριν από το στάδιο εκπόνησης ΠΕ.

Η Γραμματεία καταρτίζει πρόγραμμα εξετάσεων των πτυχιακών εργασιών, με βάση το πλήθος των αιτήσεων και τη διαθεσιμότητα των αιθουσών, το οποίο θα πρέπει να ανακοινωθεί στους ενδιαφερόμενους φοιτητές, στους επιβλέποντες και στα μέλη των εξεταστικών επιτροπών. Παράλληλα, το πρόγραμμα θα ανακοινώνεται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και θα αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων.

Οι εξεταζόμενοι φοιτητές υποβάλλουν ηλεκτρονικό αντίγραφο της πτυχιακής τους, στους εξεταστές τουλάχιστον 7 ημέρες πριν την ορισθείσα ημερομηνία εξέτασης. Σε περίπτωση που οι εξεταστές δεν έχουν λάβει εγκαίρως την εξεταζόμενη διατριβή δικαιούνται να ζητήσουν αναβολή της εξέτασης. Κατά την παρουσίαση/εξέταση είναι απαραίτητο ο φοιτητής να έχει διαθέσιμο για την επιτροπή αξιολόγησης ένα αντίγραφο ΠΕ σε έντυπη βιβλιοδετημένη μορφή, με θερμοκόλληση (τα έξοδα βαρύνουν τον φοιτητή) το οποίο μετά παραμένει στο Τμήμα.

Η παρουσίαση της ΠΕ έχει διάρκεια 15-20 λεπτά. Στο πλαίσιο της εξέτασης, υποβάλλονται σχετικές ερωτήσεις από τα μέλη της επιτροπής εξέτασης. Μετά το τέλος της εξέτασης, και με τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής εξέτασης, μπορούν να υποβληθούν ερωτήσεις διευκρινιστικού χαρακτήρα από το ακροατήριο.

Οι εξεταστές αξιολογούν το κείμενο της διατριβής και την παρουσίαση της εργασίας και καταθέτουν τη βαθμολογία τους στο **Πρακτικό Αξιολόγησης Πτυχιακής Εργασίας**. Ο επιβλέπων καθηγητής βαθμολογεί επιπλέον τη συνεργασία του με τον εξεταζόμενο φοιτητή στο σύνολό της.

Οι εξεταζόμενοι οφείλουν να ανταποκριθούν σε τυχόν υποδείξεις των μελών της επιτροπής εξέτασης και ακολούθως να προβούν στις ανάλογες διορθώσεις της διατριβής. Οι εξεταστές δικαιούνται να ελέγξουν την ορθή εισαγωγή των παρατηρήσεών τους πριν την τελική κατάθεση της ΠΕ και την βαθμολόγησή της.

Τελικά ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Εργοθεραπείας:

- Ένα αντίγραφο της ΠΕ σε CD, με το κείμενο της πτυχιακής σε μορφή PDF και word και την παρουσίαση σε powerpoint, ώστε να προωθηθεί στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Ο φοιτητής οφείλει να επισυνάψει και σχετικό υλικό στο CD, που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της εκπόνησης, όπως πηγαίος κώδικας, σχηματικά, βάσεις δεδομένων, αρχεία μετρήσεων και οτιδήποτε άλλο αφορά την έρευνά του κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της ΠΕ.

- Έντυπο Παράδοσης Πτυχιακής Εργασίας
- Το έντυπο ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (υπογεγραμμένο).
- Το **Πρακτικό Αξιολόγησης Πτυχιακής Εργασίας** που συντάσσει και υπογράφει η επιτροπή εξέτασης και περιλαμβάνει τη βαθμολόγηση της ΠΕ.

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που σε μια ΠΕ οι συγγραφείς είναι δυο, τότε το «Έντυπο Παράδοσης Πτυχιακής Εργασίας» συμπληρώνεται ΜΟΝΟ μια φορά με τα ονόματα όλων των φοιτητών και προσκομίζεται ΜΟΝΟ ένα CD στη Γραμματεία του Τμήματος ενώ τα Πρακτικά Αξιολόγησης Πτυχιακής Εργασίας είναι όσα και οι φοιτητές.

3. ΑΡΧΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3.1 Γενικές αρχές Συγγραφής

Οι φοιτητές οφείλουν να λάβουν υπόψη τους τις ακόλουθες αρχές που διέπουν την εκπόνηση της ΠΕ:

- Η ΠΕ είναι μια προσωπική δημιουργία.
- Η ΠΕ είναι ένα τεχνικό κείμενο που ακολουθεί συγκεκριμένες αρχές καικανόνες.
- Η ΠΕ δεν είναι ελεύθερο ούτε λογοτεχνικό κείμενο.
- Η ΠΕ αξιολογείται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια που περιγράφονται εντός του παρόντος Κανονισμού Εκπόνησης ΠΕ του Τμήματος.
- Στην ΠΕ κρίνεται τόσο η τήρηση των διαδικασιών και η εφαρμογή κανόνων όσο και οι απόψεις του συγγραφέα.

Η ΠΕ πρέπει να έχει άρτια διατύπωση, ορθή γραφή και προσεγμένη δομή. Το θέμα πρέπει να προσεγγίζεται με σαφήνεια, οι απόψεις και η επιχειρηματολογία που παρατίθενται να τεκμηριώνονται και η χρησιμοποιούμενη βιβλιογραφία να αντιμετωπίζεται με κριτικό/συνθετικό πνεύμα. Ο λόγος του συγγραφέα θα πρέπει να είναι λιτός, περιεκτικόςκαι σαφής, ώστε να μπορεί να διατυπωθεί καθαρά το μήνυμα που προκύπτει από την έρευνα. Πρέπει να επιδιώκεται σαφής επιστημονική διατύπωση και ορθή χρήση των εννοιών.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στη γλώσσα που χρησιμοποιείται. Οι παράγραφοι πρέπει να συνδέονται νοηματικά μεταξύ τους και η μία να αποτελεί συνέχεια της άλλης. Το ύφος δεν θα πρέπει να είναι εξεζητημένο και θα πρέπει να αποφεύγονται οι υπερβολές και ο στόμφος καθώς και οι κατηγορηματικές και απόλυτες εκφράσεις. Ο συγγραφέας πρέπει να φροντίσει ώστε η εργασία να έχει ενιαία συνεχή ροή και να χρησιμοποιεί λογική επιχειρηματολογία χωρίς κενά, τεκμηριώνοντας τα συμπεράσματα που προκύπτουν και υποστηρίζοντάς τα με αναφορές στη βιβλιογραφία, όπου χρειάζεται.

Η εργασία πρέπει να φέρει το προσωπικό αποτύπωμα του συγγραφέα. Αν η εργασία δεν έχει καθόλου προσωπικό στυλ, δεν περιέχει καμία άποψη ή κριτική, ή αποτελεί συρραφή διαφορετικών «υφών» γραφής, τότε δεν υπάρχει προσωπικό «αποτύπωμα» στο έργο, γεγονός που μειώνει την αξία του.

Πέραν των παραπάνω, οι φοιτητές οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες συγγραφής του καθηγητή για το συγκεκριμένο θέμα και αντικείμενο της ΠΕ.

Περισσότερες οδηγίες, κατευθύνσεις και πληροφορίες για τη συγγραφή της ΠΕ, δίνονται στον **Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας** του Τμήματος Εργοθεραπείας που υπάρχει αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Οι συγγραφείς επιστημονικών εργασιών είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν από που έχουν πάρει τις πληροφορίες που έχουν χρησιμοποιήσει στην εργασία τους.

Με τη χρήση παραπομπών αποφεύγεται η λογοκλοπή (plagiarism) και η κλοπή παραπομπών, η χρήση δηλαδή παραπομπών από άλλες εργασίες ή βιβλία. Θα πρέπει να αναφέρονται οι βιβλιογραφικές παραπομπές που χρησιμοποιήθηκαν σε όλη την εργασία και τις οποίες θα πρέπει να έχει διαβάσει ο ίδιος ο συγγραφέας. Θεωρείται ότι η εντιμότητα είναι βασικός κανόνας στις επιστημονικές εργασίες .

3.2 Σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα

Οι πτυχιακές εργασίες προστατεύονται με το νόμο των πνευματικών δικαιωμάτων (Ν.2121/93). Η πτυχιακή εργασία αποτελεί προϊόν συνεργασίας του φοιτητή και των μελών Δ.Ε.Π. που επιβλέπουν την εκπόνησή της στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα έχουν και τα πνευματικά δικαιώματα στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της Πτυχιακής εργασίας σε επιστημονικά περιοδικά καθώς και στις ανακοινώσεις τους σε επιστημονικά συνέδρια. Στις δημοσιεύσεις αυτές τηρείται η επιστημονική δεοντολογία.

Η Πτυχιακή εργασία και ότι άλλο έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια της εκπόνησης ή θα προκύψει από αυτήν όπως τα πιθανά δικαιώματα ευρεσιτεχνίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης, προστατεύονται με τη νομοθεσία Ν.2121/93 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και ανήκουν στο φοιτητή, τα μέλη ΔΕΠ που έχουν επιβλέψει και αναφέρονται στη δήλωση ανάθεσης της Πτυχιακής εργασίας, και στο Τμήμα Εργοθεραπείας, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Στη λίστα των ατόμων που έχουν πνευματικά δικαιώματα μπορεί να προστεθούν και διδάσκοντες ΠΔ 407/80 ή άλλα άτομα ή ερευνητικά ιδρύματα που έχουν συμβάλλει δημιουργικά στην επιτυχή ολοκλήρωση τους, ύστερα από έγκριση της Συνέλευσης.

Σχετικά με τις πτυχιακές εργασίες του Τμήματός μας, ο φοιτητής θα πρέπει να τοποθετήσει μια σελίδα στην οποία θα αναφέρεται το κείμενο, περί μη λογοκλοπής και πνευματικών δικαιωμάτων. Με την αίτηση ανάληψης της ΠΕ ο φοιτητής συμφωνεί ότι τα πνευματικά δικαιώματα της εργασίας ανήκουν στον ίδιο, στον ή στους επιβλέποντες και στο Τμήμα Εργοθεραπείας. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που δημοσιευτεί τμήμα της ΠΕ ή ολόκληρη η ΠΕ σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό ή έντυπο μέσο θα πρέπει υποχρεωτικά να αναγράφεται το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο.

3.3 Σχετικά με τη σημασία της λογοκλοπής

Η λογοκλοπή αναφέρεται ως η ιδιοποίηση ή κλοπή ξένης πνευματικής δημιουργίας με ανήθικο, παράνομο τρόπο. Λογοκλοπή αποτελεί η οικειοποίηση ενός έργου, μιας ιδέας, μιας εικόνας, κλπ χωρίς να γίνεται σχετική αναφορά στο δημιουργό, άσχετα αν υπάρχει ή όχι πρόθεση. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι ως λογοκλοπή θεωρούνται οι παρακάτω περιπτώσεις:

- Αντιγραφή και επικόλληση κειμένου από έντυπη ή ηλεκτρονική πηγή, χωρίς χρήση εισαγωγικών και χωρίς παράθεση της πηγής.
- Αντιγραφή και επικόλληση κειμένου με χρήση εισαγωγικών, αλλά χωρίς παράθεση της πηγής.
- Οικειοποίηση ιδέας ή παράφραση κειμένου, χωρίς παράθεση της πηγής.
- Μετάφραση και οικειοποίηση ξενόγλωσσου κειμένου, χωρίς παράθεση της πηγής.
- Χρήση εικόνων, φωτογραφιών, κλπ από το Διαδίκτυο, χωρίς παράθεση της πηγής.

Η λογοκλοπή δεν επιτρέπεται σε κανένα κείμενο, και ιδιαίτερα σε ακαδημαϊκά κείμενα όπως μια Πτυχιακή Εργασία. Σε περίπτωση που ο επιβλέποντας ή το Τμήμα ανακαλύψουν ότι το κείμενο είναι προϊόν λογοκλοπής ή περιέχει τέτοια στοιχεία και παρουσιάζονται ως πρωτότυπα κείμενα ή εικόνες του φοιτητή, τότε θα εξεταστεί από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναλόγως της σοβαρότητας μπορεί να επιβληθούν μέτρα όπως:

- Επανα-συγγραφή των τμημάτων του κειμένου ή όλης της εργασίας
- Αλλαγή θέματος ΠΕ

Η δήλωση περί μη λογοκλοπής που υπάρχει στον Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας του Τμήματος, θα πρέπει να τοποθετείται υποχρεωτικά μέσα στο κείμενο της Πτυχιακής, στα έντυπα και στα ψηφιακά αντίγραφα.

3.4 Έκταση πτυχιακής εργασίας

Η έκταση της πτυχιακής εργασίας πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 12.000 – 15.000 λέξεων.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η αξιολόγηση των ΠΕ γίνεται από επιτροπή τριών (3) διδασκόντων: τον επιβλέποντα καθηγητή και δύο ακόμα μέλη ΔΕΠ του τμήματος που ορίζει ο επιβλέπων. Τα κριτήρια αξιολόγησης της πτυχιακής εργασίας καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από το γνωστικό αντικείμενο/επιστημονικό πεδίο στο οποίο υπάγεται το θέμα της ΠΕ. Παρ' όλα αυτά, όλες οι ΠΕ αξιολογούνται σύμφωνα με το έντυπο αξιολόγησης που συνοδεύει τον Κανονισμό αυτόν, με βάση τα παρακάτω γενικά κριτήρια:

- την ποιότητα του γραπτού λόγου (μορφή, δομή, οργάνωση του υλικού, ορθογραφία, σύνταξη, στίξη)
- την ποιότητα αξιοποίησης της σχετικής σύγχρονης βιβλιογραφίας
- την γνώση και κατανόηση του θέματος που διερευνάται και την ποιότητα της μεθοδολογίας και ανάλυσης που υλοποιήθηκε
- την ποιότητα και το επίπεδο προσωπικού συλλογισμού, ανάλυση, επιχειρηματολογία, υποστήριξη απόψεων και δεδομένων, παράθεση προσωπικών σχολίων, σαφήνεια.

Η πτυχιακή εργασία αξιολογείται στις παρακάτω κατηγορίες: στο περιεχόμενο, στη δομή, στις βιβλιογραφικές αναφορές, στη γραπτή παρουσίαση, στην προφορική παρουσίαση, αλλά και ως προς τον βαθμό συνεργατικότητας που επιδεικνύει ο φοιτητής κατά την διάρκεια της εκπόνησης όλης της εργασίας με τον επιβλέποντα καθηγητή αλλά με και την ομάδα εργασίας (εφόσον ο φοιτητής δουλεύει σε πλαίσιο ομάδας).

4.1 Κριτήρια Αξιολόγησης

4.1.1 Περιεχόμενο

- Πραγματεύεται η εργασία το θέμα που δηλώνεται στον τίτλο;
- Υπάρχει εξήγηση της γενικής σπουδαιότητας του θέματος;
- Περιέχει η εργασία σαφή ανάλυση των εννοιών οι οποίες εξηγούνται προσεκτικά;
- Υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση του θεωρητικού και πειραματικού μέρους της εργασίας;
- Υπάρχει εστίαση της εργασίας στο θέμα που πραγματεύεται;
- Αποφεύγονται υπερβολικές γενικεύσεις και αβάσιμοι ισχυρισμοί;
- Υπάρχουν πρωτότυπες απόψεις και ιδέες;
- Υπάρχει επαρκής κάλυψη της βιβλιογραφίας (σε ποιο βαθμό έχει καλυφθεί το σημερινό βιβλιογραφικό εύρος);
- Υπάρχει κατάλληλη τεκμηρίωση των ερευνητικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται;

4.1.2 Δομή

- Είναι η εργασία καλά δομημένη, χωρισμένη σε μέρη, καθένα από τα οποία πραγματεύεται κάποια ειδική, καλά εστιασμένη οπτική του θέματος;
- Δείχνει η Εισαγωγή τι πρόκειται να ακολουθήσει;
- Γίνεται στα Συμπεράσματα σύνθεση των όσων προηγήθηκαν και αναπτύσσεται προβληματισμός για τις επιπτώσεις της συνολικής εργασίας;

- Υπάρχει στα Συμπεράσματα "αυτοκριτική" και απολογισμός του τρόπου ανάλυσης των αποτελεσμάτων;
- Υπάρχει σαφής και καλά δομημένη επιχειρηματολογία υποστήριξης των ισχυρισμών που γίνονται;
- Αναγνωρίζεται η αδυναμία γενικεύσεων, οι οποίες στηρίζονται σε ανεπαρκή πειραματικά δεδομένα;

4.1.3 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

- Γίνεται συνετή και κατάλληλη χρήση αποσπασμάτων κειμένων για την αποσαφήνιση και υποστήριξη ισχυρισμών;
- Αναγνωρίζονται και τεκμηριώνονται επαρκώς οι προσωπικές απόψεις του συγγραφέα της πτυχιακής εργασίας;
- Γίνεται αναφορά σε ευρεία, αντιπροσωπευτική βιβλιογραφία, συμπεριλαμβανομένης και της πρόσφατης;
- Καλύπτει η βιβλιογραφική αναφορά σημαντικό κομμάτι της συνολικής βιβλιογραφίας του θέματος που πραγματεύεται;
- Γίνεται τεκμηρίωση της ερευνητικής μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται με αναφορά σε σχετική βιβλιογραφία;
- Αναφέρονται τα όρια εφαρμογής ή αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων της έρευνας που τυχόν πραγματοποιείται;
- Είναι το σύστημα βιβλιογραφικής αναφοράς σύμφωνο με τα διεθνώς αναγνωρισμένα συστήματα;
- Εφαρμόστηκαν ή μεταφέρθηκαν ιδέες από τη βιβλιογραφία συγγενών χώρων με κατάλληλο τρόπο, όπου αυτό ήταν δυνατό;

4.1.4 Παρουσίαση

- Έχει ετοιμαστεί και βιβλιοδετηθεί η εργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Τμήματος;
- Είναι προσεκτική η παρουσίαση της εργασίας και μπορεί να αναγνωστεί με ευκολία;
- Έχει γίνει κατάλληλη χρήση διαγραμμάτων, σχημάτων και πινάκων;
- Υπάρχει καλή χρήση της γραπτής Ελληνικής γλώσσας;
- Είναι η έκταση της εργασίας μέσα στα όρια που έχουν καθορισθεί;
- Είναι η παρουσίαση της εργασίας σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Τμήματος;

4.1.5 Υποστήριξη της εργασίας κατά την παρουσίαση / προφορική εξέταση

- Είναι οργανωμένη η προφορική παρουσίαση μέσα στον διαθέσιμο χρόνο που έχει ο φοιτητής;
- Είναι κατανοητή η παρουσίαση του ερευνητικού μέρους;
- Χρησιμοποιεί ευανάγνωστα στοιχεία (κείμενο/διαγράμματα /πίνακες) για την παρουσίαση;
- Δείχνει αυτοπεποίθηση για τα αποτελέσματα που παρουσιάζει;
- Απαντά σε όλες τις ερωτήσεις με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης;

4.1.6 Συνεργατικότητα

- Έχει δείξει ο φοιτητής καλή συνεργασία και ευχέρεια στην συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή και άλλα μέλη της ομάδας εργασίας κατά την εκπόνηση της εργασίας;
- Πως ήταν οι επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες του φοιτητή, περιλαμβανομένων των ικανοτήτων να εργάζεται μαζί με άλλους;

4.2 Ενδεικτική αξιολόγηση εργασιών

- **Άριστη (10):** Εργασία με καθορισμένη εστίαση, ευρεία και αναλυτική βιβλιογραφική κάλυψη και γραφή που διακρίνεται για τη σαφήνειά της. Το πειραματικό μέρος έχει πραγματοποιηθεί με σχολαστική λεπτομέρεια, έχει αναλυθεί πλήρως και υπάρχει ισχυρή σύνδεση μεταξύ θεωρίας και έρευνας. Η

εργασία διακρίνεται για τη δημιουργικότητα και πρωτοτυπία στη σύνθεση και ανάλυση (επεξεργασία) των πειραματικών δεδομένων.

- **Πολύ Καλή (8-9):** Σαφής γραφή και εστίαση και κατάλληλη βιβλιογραφική κάλυψη. Το πειραματικό μέρος αναδεικνύει ικανοποιητικά το θέμα της εργασίας και υπάρχει καλή σχέση θεωρίας και πειραμάτων. Η σύνθεση και ανάλυση των δεδομένων είναι αξιόλογη.

- **Καλή (6-7):** Αποδεκτά επίπεδα γραπτής έκφρασης και βασική βιβλιογραφική κάλυψη. Προσεκτική παράθεση πειραματικών δεδομένων και σύνδεση θεωρίας ερευνητικού μέρους. Αποδεκτή ανάλυση δεδομένων.

- **Μέτρια (5):** Υπάρχουν προβλήματα στην ποιότητα του γραπτού λόγου και ανεπαρκής κάλυψη της σχετικής βιβλιογραφίας. Το ερευνητικό μέρος είναι περιορισμένο. Δεν είναι σαφής ο βαθμός επεξεργασίας των δεδομένων. Τα αποτελέσματα δεν υποστηρίζουν επαρκώς τις υποθέσεις.

- **Πρέπει να επαναληφθεί:** Σημαντικά προβλήματα στη γραφή. Υπάρχει λίγη ή καθόλου βιβλιογραφική κάλυψη. Το πειραματικό μέρος δεν σχετίζεται με το θέμα της εργασίας. Δεν υπάρχουν αποδείξεις επεξεργασίας των πειραματικών δεδομένων ή είναι πολύ περιορισμένης ποιότητας και έκτασης. Διαπιστώνεται λογοκλοπή και ζητήματα δεοντολογίας.